

Kalev Vilgats

Eesti presidendi Toomas Hendrik Ilvese ja male eksmaailmameistri ning tuntud Vene opositsionääri Garri Kasparovi arutelu innovatsiooni üle maailmas pani punkti Pärnu finantskonverentsi esimesele päevale.

Garri Kasparovil ilmub peagi raamat rahvusvahelisest innovatsioonist: kuidas ühiskonnad uuenevad, millised on kultuurilised takistused ja mismoodi tehnoloogiline areng läänes on seiskunud.

Kaugelt külalisele võimaldati teha pikem sissejuhatus teemasse. Kasparov rääkis, et pärast tehnoloogia tormilist arengut läinud sajandil on tulnud seisak ja praegu pole näha vähimatki märki, mis innovatsiooni uuesti käima tõmbaks.

Arenguprioriteetid paika

Kasparov meenutas, et Charles Lindbergh lendas esimesena üle Atlandi 1927. aastal. Sellest ajast on muutunud lennukid, lühenenud lendamisaeg, aga protsess ise on jäänud samaks.

Kui ameeriklased astusid 1969 Kuule, hakkasid ettevõtlikud turismifirmad müüma pileteid Kuu-reisidele, mis pidid algama 2000. aastal. Tosin aastat on juba üle tähtaja, aga kosmoseski on käinud vaid paar kosmoseturisti ränga raha eest. Islandi tuhapilv, mis tõusis 10 000 meetri kõrgusele, seiskas Euroopas lennuliikluse. Miks ei võiks olla lennumasinaid, mis toimetaksid reisijaid sihtpunkti, lennates 20 000 – 30 000 meetri kõrgusel?

Kasparov leidis, et kadunud on riskivalmidus proovida midagi leiutada. Thomas Alva Edison tegi avastusi laboratooriumiks muudetud garaažis. Üleilmselt edukatel firmadel on palju raha, kuid

see kulub pigem olemasolevate toodete reklaamile kui uute leiutamisele.

"Keegi peab lõpuks vilet puhuma! Arenguprioriteedid paika ja õiges suunas liikuma," kõlas Kasparovi sõnum.

Rohkem matemaatikat!

Toomas Hendrik Ilves nõustus Kasparoviga, et varem võeti rohkem riske. Nagu Eestigi 1990. aastate algul. Ilves ei nõustunud väitega, nagu oleks innovatsioon seiskunud, pigem ei kasutata moodsat tehnoloogiat küllalt hästi ära.

Eesti presidendi arvates peaks uusim tehnoloogia leidma senisest laiemat juurutamist tervishoius.

Ilves kurtis, et Eestis õpitakse vähe matemaatikat ja füüsikat ning liiga palju tähelepanu pööratakse "pehmetele" erialadele, nagu ärijuhtimine ja avalik haldus.

President ja malekuningas sõnastasid kolm innovatsiooni takistavat põhjust: rahvastiku vananemine, mistõttu on vähem noori andekaid, tõusnud elukvaliteet, mis teeb mugavaks, ja firmade puudulik juhtimine, mistõttu ei panustata küllaldaselt arendustegevusse.

Ilveski avaldas lootust, et meie jätkusuutlikkus tõuseb, kui teeme õigeid asju. Ei Kasparov ega Ilves täpsustanud, mis peaksid olema "õiged asjad".

Diskussioonis ei pääsetud mööda malest. Kasparov küsis kuulajailt, kes on praegu male maailmameister. Keegi ei teinud pakkumist. Õige vastus oluks India maletaja Viswanathan Anand, kellel tänavu seisab ees kohtumine väljakutsuja Boris Gelfandiga. Seegi siinkirjutaja teadmine pärineb pilguheidust internetti.